

Tietosuojailmoitus 11/2023

Tieteellinen tutkimus

EU:n yleinen tietosuojasetus (EU 2016/679) artikkelit 12-14

1. Tutkimuksen nimi, luonne ja kesto

Tutkimuksen nimi: *Sosiaalityöntekijä, asiakas ja erityinen tuki - määrittelyt ja suhtautuminen*
Kertatutkimus (Kyseessä ei ole seurantalutkimus)

Tutkimuksen kesto: 20.12.2023-31.12.2027 Henkilötietojen käsittelyaika: 01.01.2024-31.12.2030 Aineisto tutkijan käytössä tutkimussuunnitelman mukaisen tieteellisen väitöskirjatutkimuksen tekemisessä.

2. Rekisterinpitäjä

Rekisterinpitäjä on työsuhteessa Tampereen korkeakoulusäätiöön, väitöskirjatutkija.

Rekisterinpitäjät ja tietosuojavastaavien yhteystiedot:

Elli Kurkikangas, SOC 33014 Tampereen yliopisto p.0504339659, elli.kurkikangas@tuni.fi

3. ja 4. Tutkimuksen vastuullinen suorittaja

Elli Kurkikangas, SOC 33014 Tampereen yliopisto p.0504339659, elli.kurkikangas@tuni.fi

Tutkimuksen ohjaajat:

Suvi Raitakari, 33014 Tampereen yliopisto, P.+358 294 5211 suvi.raitakari@tuni.fi

Johanna Ranta, 33014 Tampereen yliopisto P.+358505099193 johanna.ranta@tuni.fi

Jenni-Mari Räsänen, 33014 Tampereen yliopisto P.+358 503186168 jenni-mari.rasanen@tuni.fi

5. Tutkimusrekisterin tietosisältö

Nimitiedot, ääni ja muu havainnoinnissa mahdollisesti esiin tuleva henkilötieto (esim. perhesuhteet, terveystiedot, asumispaikkahistoria), sosiaalihuollon asiakasdokumenteissa olevat yksilöivät henkilötiedot, asuinpaikkatiedot. Tiedoissa saattaa ilmetä erityisiä tietoja sisältäviä tietueita. Tästä syystä kaikki tiedot pseudonymisoidaan heti kun aineistot on kerätty. Asiakirja-aineistoa ei tarkoituksellisesti kerätä samoilta henkilöiltä, joita havainnoidaan asiakastapaamisilla. Samoja henkilöitä saattaa päätyä kumpaankin, sekä havainnointiin että asiakirja-aineistoon, mutta näitä tietoja ei yhdistetä.

6. Henkilötietojen tietolähteet

Asiakirja-aineiston kerää toisilain mukaiset tietosuojaj- ja tietoturva-vaatimukset täyttävän Aurian Atollin delegoimana Varsinais-Suomen hyvinvointialueen tietohallintapalvelu 2M-IT, jonka toiminnasta kerrotaan takemmin sivuiltaan <https://2m-it.fi/>. 2M-IT käyttää tietojen poimijana sosiaalityön asiakastietojärjestelmän pääkäyttäjää, joka poistaa asineistoista nimi- ja osoitetiedot. Aineisto poimitaan Varsinais-Suomen hyvinvointialueen Varhan alueen aikuissosiaalityön tietojärjestelmistä kahdessa kaupungissa. Tietolähteenä ovat myös havainnointien äänitallinnat ja niiden litteroinnit sekä etnografinen havainnointi ja sen pohjalta laaditut havainnointipäiväkirjat.

7. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Henkilötietoja käsittelyn tarkoitus on tieteellinen tutkimus. Tutkimuksessa tarkastellaan sitä, miten asiakas määrittyy erityiseen tukeen oikeutetuksi sekä tuotetaan tietoa aikuissosiaalityön sisällöistä ja käytännöistä. Havainnointiaineistoja ei tallenneta henkilöiden nimillä tai henkilötunnuksilla.

Yksittäisiä henkilöitä ei voida tunnistaa tutkimuksen tuloksista. Aineistoja ei tulla yhdistelemään niin, että niiden pohjalta pystyttäisiin profiloimaan tarkasti henkilökohtaisia palvelupolkuja.

8. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperusta

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperusta EU:n yleinen tietosuoja-asetus, artikla 6 kohta 1 sekä tietosuojalaki 4 § asiakirja-aineistojen osalta. Havainnointi- ja audiotallenteiden osalta perusteena on suostumus, joka dokumentoidaan suostumuslomakkeen lukemisen jälkeen annetulla suostumuksella.

- ☐ Tutkittavan suostumus
- ☐ Rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen
- ☒ Yleistä etua koskeva tehtävä/rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö
 - ☒ tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi
 - ☐ tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi
 - ☐ Rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen

9. Arkaluonteiset henkilötiedot (erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvat tiedot ja rikostiedot)

- ☐ Tutkimuksessa ei käsitellä arkaluonteisia henkilötietoja
- ☒ Tutkimuksessa käsitellään seuraavia arkaluonteisia henkilötietoja:
 - ☒ Rotu tai etninen alkuperä
 - ☒ Poliittiset mielipiteet
 - ☒ Uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
 - ☐ Ammattiliiton jäsenyys
 - ☐ Geneettiset tiedot
 - ☐ Biometristen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten
 - ☒ Terveystiedot
 - ☒ Luonnollisen henkilön seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen

Yllä mainittuja tietoja ei erikseen kysytä mutta havainnointitilanteisiin osallistuvat saattavat tuoda niitä omaehtoisesti esille. Tällaiset tiedot kuitenkin poistetaan lopullisista tekstimuotoisista aineistosta ja/tai häivytetään viimeistään aineistojen analyysivaiheessa, eivätkä ne päädy muiden kuin tutkimusta tekevän tietoon.

Tutkimuksessa käsitellään rikostuomiota tai rikkomuksia koskevia tietoja:

Ei kerätä, mutta rikostuomiot sekä muu arkaluonteinen tieto saattaa tulla esiin asiakirja-aineistoissa sekä havainnoinneissa ja audiotallenteissa. Arkaluonteinen tieto ei ole tutkimuksen kohde. Tällaiset tiedot kuitenkin poistetaan lopullisista tekstimuotoisista aineistosta ja/tai häivytetään viimeistään aineistojen analyysivaiheessa, eivätkä ne päädy muiden kuin tutkimusta tekevien tutkijoiden ja mahdollisesti litteraation tekijän tietoon. Säilytyksessä ja siirrossa noudatetaan niitä tietoturvakäytäntöjä mitä tässä tiedonhallintasuunnitelmassa on ilmoitettu.

Arkaluonteisten henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Tietosuojalain mukaan henkilötietojen käsittely historiallista ja tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten on mahdollista silloin, kun se on tarpeellista ja oikeasuhtaista sillä tavoiteltuun yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen nähden (tietosuojalain 4 §).

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperusta EU:n yleinen tietosuoja-asetus, artiklat 9 (erityiset henkilötietoryhmät) ja 10 (rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvät tiedot) sekä tietosuojalaki 6 ja 7 §:t

- ☐ Rekisteröidyn suostumus
- ☐ Käsittely koskee henkilötietoja, jotka rekisteröity on nimenomaisesti saattanut julkisiksi;
- ☒ Yleistä etua koskeva tieteellinen tai historiallinen tutkimus, tilastointi tai julkisen vallan käyttö
- ☐ Käsittely on tarpeen yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia varten

10. Kyseessä ei ole yhteistyöhanke

11. Henkilötietojen siirto (siirto tarkoittaa esim, että tutkimustietoja toimitetaan käsiteltäväksi alihankkijalle, joka palauttaa tulokset tutkijalle)

- ☐ Henkilötietoja siirretään tutkimusryhmän ulkopuolelle.
- ☒ Henkilötietoja ei siirretä tutkimusryhmän ulkopuolelle.

12. Henkilötietojen siirto tai luovuttaminen EU:n/ETA-alueen ulkopuolelle

Henkilötietoja ei siirretä kolmanteen maahan tai kansainväliselle järjestölle EU:n tai ETA-alueen ulkopuolelle.

13. Rekisterin suojauksen periaatteet

Manuaalisen aineiston (esim. paperiaineisto) suojaaminen:

- ☒ Lukitussa tilassa
- ☒ Lukitussa kaapissa
- ☐ Muuten, miten: Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

Digitaalisen aineiston suojaaminen (esim. tietojärjestelmät ja laitteet):

- ☒ käyttäjätunnus
 - ☒ salasana
 - ☒ kaksivaiheinen käyttäjän tunnistus (MFA)
 - ☐ pääsynhallinta verkko-osoitteiden avulla (IP-osoitteet)
 - ☐ käytön rekisteröinti (lokitietojen kerääminen)
 - ☐ kulunvalvonta
 - ☒ muu, mikä: Tarvittaessa Cryptomator
- Suorien tunnistetietojen käsittely:
- ☒ Suorat tunnistetiedot poistetaan aineiston keruuvaiheessa
 - ☒ Aineisto on pseudonymisoidaan
 - ☐ Aineisto analysoidaan suoran tunnistetiedon, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle)
- Tietojen suojaus tietojen siirroissa:
- ☒ tiedonsiirron salaus: Salatulla sähköpostilla (tuni.fi) ja/tai Tampereen yliopiston VPN-salauksen avulla.
 - ☒ tiedoston salaus: Cryptomator
 - ☐ muu, mikä:

14. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

- ☒ Tutkimusrekisteri hävitetään

15. Rekisteröidyn oikeudet ja niiden mahdollinen rajoittaminen

Rekisteröidyllä on, ellei tietosuojalainsäädännöstä muuta johdu:

- Tietojen tarkastusoikeus (oikeus saada pääsy henkilötietoihin)

- o Rekisteröidyllä on oikeus tietää, käsitelläänkö hänen henkilötietojaan vai ei, ja mitä henkilötietoja hänestä on tallennettu.

- Oikeus tietojen oikaisemiseen

- o Rekisteröidyllä on oikeus vaatia, että häntä koskevat virheelliset, epätarkat tai puutteelliset

henkilötiedot oikaistaan tai täydennetään ilman aiheetonta viivytystä. Lisäksi henkilöllä on oikeus vaatia, että tarpeettomat henkilötiedot poistetaan.

- Oikeus tietojen poistamiseen

o Rekisteröidyllä on poikkeustapauksissa oikeus saada henkilötietonsa kokonaan poistettua rekisterinpitäjän rekistereistä (oikeus tulla unohdetuksi).

- Oikeus käsittelyn rajoittamiseen

o Rekisteröidyllä on tietyissä tilanteissa oikeus pyytää henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista siksi aikaa, kunnes hänen tietonsa on asianmukaisesti tarkistettu ja korjattu tai täydennetty.

- Vastustamisoikeus

o Henkilöllä on tietyissä tilanteissa oikeus henkilökohtaiseen, erityiseen tilanteeseensa perustuen milloin tahansa vastustaa henkilötietojensa käsittelyä.

- Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen

o Rekisteröidyllä on tietyissä tilanteissa oikeus saada häntä koskevat henkilötiedot, jotka hän on toimitannut rekisterinpitäjälle, jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa, ja oikeus siirtää tiedot toiselle rekisterinpitäjälle.

- Oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle

o Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus erityisesti vakinaisen asuin- tai työpaikkansa sijainnin mukaiselle valvontaviranomaiselle, jos hän katsoo, että henkilötietojen käsittelyssä rikotaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679. Rekisteröidyllä on lisäksi oikeus käyttää hallinnollisia muutoksenhakukeinoja sekä muita oikeussuojakeinoja.

Yhteystiedot: **Tietosuojavaltuutetun toimisto**

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Vaihde: 029 56 66700 Faksi: 029 56 66735 Sähköposti: tietosuoja@om.fi

Rekisteröidyn oikeuksien käyttämistä koskevissa pyynnöissä noudatetaan rekisterinpitäjän tietopyyntöprosessia.